

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000865

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ус Михайло Вячеславович

2. MYKHAILO V. US

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5895-0389

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 05-02-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Адвокат

Код за ЄДРПОУ: 3433210171

Місцезнаходження: майдан Іподрому, 1, кв. 39, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2023-28
ID3876

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01

Тема дисертації:

1. Адвокат в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів.
2. A lawyer in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts.

Реферат:

1. У дисертаційній роботі розглянуто теоретико-правові засади діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів. У дисертації аналізуються особливості провадження у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів, а також процесуальні права та обов'язки адвоката на різних стадіях провадження. Додатково наводиться вітчизняний та міжнародний виміри правового регулювання діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у

зв'язку з реалізацією процесуальних прав та виконанням обов'язків адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів. Метою дисертаційної праці є розкриття на концептуальному рівні теоретико-правових засад діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів, а також впровадження в практику науково обґрунтованих пропозицій вдосконалення норм чинного законодавства в аспекті забезпечення належної реалізації права особи на професійну правничу допомогу у вказаних справах. Для реалізації поставленої цілі автором використовуються такі методи, як діалектичний, порівняльно-правовий, системно-структурний, логіко-семантичний, класифікації та групування, статистичний, правового моделювання та інші методи, підходи і прийоми наукового пізнання, широкий масив емпіричних даних. Досліджуються особливості діяльності адвоката в провадженні щодо оскарження індивідуальних і нормативних актів в адміністративному судочинстві. У роботі автором наводиться коло процесуальних прав та обов'язків на різних стадіях провадження у справах щодо оскарження індивідуальних і нормативно-правових актів, таких як відкриття провадження у справі, підготовче провадження, розгляд справи по суті, перегляд судового рішення, виконання судового рішення. Дисертантом запропоновано новий концептуальний підхід щодо визначення сутності «професійної правничої допомоги» в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів як комплексу дій, які вчиняються адвокатом задля сприяння у реалізації суб'єктивного публічного права особи на звернення до адміністративного суду з метою поновлення порушених прав, свобод чи законних інтересів таких осіб рішеннями індивідуального чи нормативного характеру суб'єктів владних повноважень. У роботі запропоновано власний дефінітивний апарат щодо «діяльність адвоката» в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Автором розкривається правова природа індивідуальних і нормативно-правових актів як предмету оскарження в адміністративному судочинстві. Зокрема, зазначається, що різновидом індивідуального акту є адміністративний акт, яким охоплюється не лише рішення публічної адміністрації, а й її волевиявлення. До індивідуальних актів у розумінні Кодексу адміністративного судочинства України не належить адміністративний договір, оскільки його слід віднести до особливої форми (інструменту) публічного адміністрування. Відповідно до Конституції України та Кодексу адміністративного судочинства України у порядку адміністративного судочинства можуть бути оскаржені підзаконні нормативно-правові акти. Також зазначено, що нещодавно було прийнято Закон України «Про правотворчу діяльність», після введення в дію якого зміняться положення ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України, та фактично буде віднесено до юрисдикції адміністративних судів й справи щодо оскарження законодавчих актів, що не може бути підтримано та потребує перегляду. Зазначено, що представництво приватної особи в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень за законодавством (ст.1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») становить один із елементів адвокатської діяльності та видом правничої допомоги, яка надається адвокатом. У роботі наводиться класифікація правового регулювання діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів за наступними критеріями: за предметом регулювання (правове регулювання професійних прав та обов'язків, правове регулювання гарантії діяльності адвоката, правове регулювання юридичної відповідальності, правове регулювання процесуальних прав і обов'язків); за рівнем правового закріплення; за джерелом права; за юридичною силою.

2. The dissertation research examines the theoretical and legal principles of law practice by a lawyer in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts. The dissertation analyzes the peculiarities of proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts as well as the procedural rights and duties of a lawyer at various stages of proceedings. In addition, the local and international studies of the legal regulation of a lawyer's practice of law in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts are given. The object of the dissertation research is social relations arising due to the exercise of the procedural rights and duties of a lawyer in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts. The goal of the dissertation is to reveal at the conceptual level the theoretical and legal principles of law practice by a lawyer in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal

acts as well as to implement into practice of scientifically based offers for improving the norms of current legislation in the aspect of ensuring the proper exercise of a person's right to professional legal assistance in the specified cases. In order to implement the goal, the author uses such methods as dialectical, comparative and legal, systemic and structural, logical and semantic, method of classification and grouping, statistical, of legal modeling and other methods, approaches and techniques of scientific knowledge, a wide array of empirical data. Peculiarities of a lawyer's law practice in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts in an administrative legal procedure are studied. In the research, the author provides a range of procedural rights and duties at various stages of proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts, such as initiation of a proceeding in a case, preliminary proceeding, consideration of the merits of a case, review of a court decision, execution of a court decision. The candidate for a degree has offered a new conceptual approach to determining the essence of "professional legal assistance" in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts as a set of actions performed by a lawyer to assist in the exercise of a person's subjective public right to apply to an administrative court for the purpose of renewal violated rights, freedoms or legitimate interests of such persons by individual or regulatory decisions of power entity. The research offers its own definitive set of terms regarding the "law practice by a lawyer" in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts. The author reveals the legal nature of individual and normative legal acts as a subject of appeal in an administrative legal procedure. In particular, it is noted that a type of individual act is an administrative act, which covers not only the decision of the public administration, but also its expression of will. Within the meaning of the Administrative Procedure Code of Ukraine, individual acts do not include an administrative contract, as it should be classified as a special form (instrument) of public administration. In accordance with the Constitution of Ukraine and the Administrative Procedure Code of Ukraine, by-laws may be appealed in an administrative legal procedure. It is also noted that the Law of Ukraine "On Law-Making Activity" was recently adopted. After its implementation, the provisions of Article 4 of the Administrative Procedure Code of Ukraine will change and it will actually be referred to the jurisdiction of administrative courts and cases appealing against legislative acts, which cannot be supported and needs revision. It is noted that the representation of an individual in proceedings in the cases appealing against individual and normative legal acts of power entities under the law (Article 1 of the Law of Ukraine "On the Bar and Practice of Law") is one of the elements of law practice and a type of legal assistance, which is provided by a lawyer.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Ус М. В. Деякі аспекти юридичної природи діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Прикарпатський юридичний вісник. // Б. 2018. Вип. 4 (25). Т. 2. № 1. С. 149–153.
- 2. Serdiuk O., Ryabchenko Ya., Us M. On the problems of state forms of protection of subjective rights of participants in banking legal relations. Financial and credit activity-problems of theory and practice. 2020. Вип. 33. Т. 2. С. 58–64.
- 3. Рябченко Я.С., Ус М. В. Реалізація європейської політики у сфері правозахисної діяльності та протидія зловживанню суб'єктивними публічними правами в процесі їх захисту. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). Vol. 2 2021. № 5 (41).

- 4. Ус М. В. Значення діяльності адвоката у справах з оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Наукові перспективи. Серія «Право». // Б. Вип. 10 (40). 2023. С. 655–663.
- 5. Ус М. В. Рябченко Я.С. Адміністративний договір. Адміністративно-процесуальне законодавство. Велика українська юридична енциклопедія. Харків: Право, 2020. Т. 5. Адміністративне право. С. 54–56, 94–96.
- 6. Ус М. В. Деякі аспекти реалізації адвокатської діяльності: досвід України й інших зарубіжних країн. Юридична осінь 2018 року: матеріали Всеукр. наук. конф. (м. Харків, 14 лист. 2018 р.). Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого: Мадрид, 2018. С. 121–125.
- 7. Ус М. В. Особливості правової природи адміністративної нормотворчості суб'єктів публічної адміністрації. Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 11–12 квітня 2019 р.). Харків: Право, 2019. С. 82–85.
- 8. Ус М. В. Застосування електронних петицій при реалізації адміністративної нормотворчості суб'єктів публічної адміністрації. Актуальні проблеми адміністративно-правові науки (до 95-річчя з дня народження Р.С. Павловського): матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24–28 вересня 2019 р.). Херсон: Видав. дім «Гельветика», 2019. С. 187–189.
- 9. Ус М. В. Деякі аспекти захисту прав та свобод людини в контексті діяльності адвоката в провадженні щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Science, society, education: topical issues and development prospects: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17–18 лютого 2020 р.). SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine, 2020. С. 413–417.
- 10. Ус М. В. Щодо основних напрямів гармонізації правової політики у сфері правозахисної діяльності на сучасному етапі. Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 9–10 квітня 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 172–175.
- 11. Ус М. В. Теоретичні та практичні аспекти діяльності адвоката в провадженні у справах щодо оскарження індивідуальних та нормативно-правових актів. Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20–21 травня 2021 р.). Харків: Право, 2021. С. 55–58.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01111u000966

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябченко Ярослава Степанівна

2. Yaroslava S. Ryabchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Джафарова Марина Вячеславівна
2. Maryna V. Dzhafarova

Кваліфікація: д.ю.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5461-4070

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Христинченко Надія Петрівна
2. Nadiia P. Khrystynchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7473-7193

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белікова Марина Іванівна

2. Maryna I. Bielikova

Кваліфікація: к. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3967-1250

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зелінська Яна Сергіївна

2. Yana S. Zelinska

Кваліфікація: к. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3097-9080

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Георгієвський Юрій Валентинович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Георгієвський Юрій Валентинович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна